

KATASZTRÓFAIGAZGATÁS

Prof.em. Dr. Bukovics István DSc, ny. tű. mk. vezérőrnagy
egyetemi tanár

„A TANULÁS
jólét a szegénynek,
méltóság a gazdagnak,
segítség a fiatalnak,
támasz és biztonság az öregnek.”

John C. Larator

ÉS A KUTATÁS ???

BEVEZETÉS

- A téma aktualitása;
- Célkitűzések;
- Extrémítás.

SAROKKÖVEK

- ✘ Ember centrikus megközelítés.
- ✘ Fenntarthatóság vs változás.

TARTALOMJEGYZÉK

- A témakör fogalmi rendszere;
- A biztonság, a kockázat, a védelem dimenziói;
- A katasztrófavédelem helye a közigazgatásban, jogszabályi alapok;
- A katasztrófavédelem szervezeti és irányítási rendszere;
- Katasztrófatípusok, katasztrófavédelmi feladatok;
- Lakosságvédelem, kríziskommunikáció.

A FÖLDET ÉS AZ EMBERISÉGET VESZÉLYEZTETŐ KIHÍVÁSOK

- A Föld energia és nyersanyagkincse
- A víz
- A talaj
- A Föld és az élet
- Éghajlatváltozás
- Természeti katasztrófák
- Föld és egészség
- A Föld mélye
- Óriás városok
- Óceánok
- 2008 óta 30 országban volt éhínség miatt zavargás
- 5 millió ha kivontak Afrikában a bio üzemanyag miatt
- 45 millió ha termőterületet vásároltak ki a gazdag országok

MEGATRENDEK

TÍZ TREND, AMI MEGHATÁROZHATJA A JÖVŐ ÜZLETÉT

1. Klímaváltozás – évi 1-5 %-os veszteség, ha gyorsan és hatékonyan intézkednek.
2. Energia, olaj – nagy a bizonytalanság, hiány.
3. Nyersanyag hiány – verseny, hiány, pótlások kiaknázása.
4. Édesvíz – 2030-ra 40 %-kal több az igény, mint a lehetőség.
5. Népeség növekedés – 2030-ra várható 8-8,5 milliárd lakos.
6. Jólét – 10-100 USA dollár közötti jövedelmű lakosság 127 %-kal növekszik.
7. Városiasodás – ma már több ember él városban, mint azon kívül, és ez dinamikusan folytatódik.
8. Élelmiszerbiztonság – 2030-ra 100 %-os élelmiszer emelkedés várható oly módon, hogy ma már egy milliárd ember kritikusan alultáplált.
9. Ökoszisztémák pusztulása.
10. Erdőirtás – 2030-ra 13-15 %-os csökkenés, faipar és kapcsolódó területek kockázatai.

XXI. SZÁZAD KIHÍVÁSAI

- Önálló vállalatok, független államok helyett ökoszisztéma.
- Ökoszisztéma, a rendszer elemei nem függetlenek, egyszerre vetélkednek és együttműködnek.
- A rendszer minden eleme szorosan összefügg a legtávolabbi részekkel is, olyanokkal is, amelyekkel eddig még nem volt kapcsolata. Így létrejön a földi létező minden eleme közötti kapcsolat az ún. hiperkonektivitás.
- A komplex rendszerekben nem működnek hatékonyan a piaci és az állami szabályzások, szabályok.
- A kölcsönható dolgok egykori önállósága megszűnik, létrejön egy általános kölcsönös függőség, ami azzal is jár, hogy minél bonyolultabb egy rendszer, annál átláthatatlanabb és egyre növekszik a nem szándékolt hatások bekövetkezése.
- A rendszer és a folyamatok tükröződnek a jelenlegi emberi képességeken, új modellekre, ismeretekre van szükség.

VÉGÍTÉLET ÓRÁJA

KÖVETELMÉNYEK

- Tudomásul venni, hogy a világ precedens nélküli állapotba került. Az infó- és biotechnológia összeolvadt, hiperintelligens, de öntudatlan entitások jöttek létre. A hagyományos modellek, elméletek nem alkalmazhatóan eredményesen.
- Meg kell változtatni a közösségi döntéshozatali módszereket. A társadalmon belül és között szorosan koordinált globális programokra van szükség. Ez vonatkozik a tudományra is, minden tudományágnak elengedhetetlen az egyenrangú közreműködése.
- Újra kell gondolni a politikai váltógazdaság logikáját. A komplexitás növekedése komplex megoldást igényel, vagyis működőképes és fenntartható megoldás csak valamennyi értéket magában hordozó, a mellékhatásokat is figyelembe vevő politikai kompromisszumot. Nem fenntartható a „győztes mindent visz” stratégia, az erőforrásokhoz való egyedi hozzáférés és a kizárólagos döntési mechanizmus.

VÉDELMI RENDSZEREK CSOPORTOSÍTÁSA

- katonai
 - rendészeti
 - Környezetbiztonsági, technológiai.
-
- Lokális;
 - Regionális;
 - Globális.

BIZTONSÁGI TANULMÁNYOK

- ✘ Katonai – a védelmi és a támadó képessége az államnak;
- ✘ Politikai – a szuverenitás veszélyeztetése ill. védelme;
- ✘ Gazdasági – a társadalmi jóléthez és az államhatalom fenntartásához szükséges erőforrás biztosítása;
- ✘ Társadalmi – a nyelv, a kultúra, a nemzeti identitás, szokásrend fenntartása;
- ✘ Környezeti – a helyi és a globális ökológiai rendszer fenntartása;
- ✘ Informatikai – informatikai eszközök, rendszerek, és az azt használók védelme.

BITONSÁGIASÍTÁS

- ✘ Amikor egy, a politikától távol álló kérdés átpolitizálódik, az leggyakrabban átbiztonságiasodik és akkor már nem a megszokott szabályok szerint működik.

HÁBORÚ VS BÉKE-BIZTONSÁG

- ✘ 19-20.sz.eleje, nacionalista terület hódító háborúk, modern, fejlett államok.
- ✘ 1945, fordulópont, atomfegyver birtoklása.
- ✘ 1960-as évek, új értékek megjelenése, „Make love, not war”.
- ✘ 2000-2008 nacionalista háborús uszítás, fegyverkezés felgyorsulása.
- ✘ Posztbipoláris hatalmi helyzet, humanitárius intervenció vs belügyekbe való beavatkozás tilalma. (Jugoszlávia- nem volt jogszerű, de igazságos.)

A NUKLEÁRIS KIHÍVÁS

A biztonság katonapolitikai dimenziói:

- Ókori görögök, a béke kivételes, a háború normális állapot;
- Az élet törvénye a növekedés, ami terjeszkedéssel jár, ismétlődés;
- A civilizáció, mint történelmi képződmény, vezető hatalom szerepe;
- Terrorizmus, atomterrorizmus;
- A világ már nem anyagi alapú, hanem tudás alapú.
- A logikai bomba nagyobb kockázat mint az atombomba.
- A 21-ik században a háború veszteséges üzlet, nem szabad lebecsülni az emberi ostobaságot.

HÁBORÚ

- A béke ma már nem a háború ideiglenes hiánya. A XXI. Századra az erőszakos halál okozás 1 %-a az összes halálesetnek, míg a XIX. században 15 % volt.
- 2012-ben 620 e. erőszakos halál következett be, amelyből 120 e. háborús cselekménnyel, 500 e. bűncselekménnyel összefüggő. Mindezek mellett 800 e. öngyilkosság következett be, és 1,5 mill. cukorbetegség következtében.
- A változás egyik fő oka, hogy az anyagi alapú világgazdaság átalakult tudásalapúvá. Ma az un. Logikai bomba nagyobb kockázatot jelent, mint az atombomba.
- A terrorizmus módszere inkább a félelemkeltés, a túlzott reakció kiprovokálása. 2010-ben kevesebb, mint 8 e. ember halt meg terrorizmus következtében.
- Mivel a történelem nem tűri a vákuumot, új kihívások keletkeztek, és ez az emberiség és a bolygó megóvása.
- **Cél: a halhatatlanság, a boldogság, a megistenülés.**

RENDÉSZET - BITONSÁG

- ✘ Közrend, közbiztonság fenntartása.
- ✘ Fenyegetések felismerése és azok fizikai erőhatalommal történő elhárítása.
- ✘ Mindez a jog uralma alatt, integrált intézkedések által megerősítve.
- ✘ A jogi problémamegoldó gondolkodás vonatkozhat a múltra, a jelenre, és a jövőre.
- ✘ Leegyszerűsítő általános vs bonyolult konkrét.

KÖRNYEZETBITONSÁG – ÖKOLÓGIAI KIHÍVÁSOK

- ✘ Destabilizált bioszféra.
- ✘ Ökológiai sorozatgyilkosságból, ökológiai tömeggyilkossáig.

AZ ÖKOLÓGIAI KIHÍVÁS

- ✘ A holocén, földtörténeti jelenkorban, az éghajlati viszonyok relatíve stabilnak mondhatók. Ettől való eltéréssel még nem találkozott az emberiség.
- ✘ A változás már beindult, de még nemzetközileg nem érte el a döntéshozók ingerküszöbét.
- ✘ A problémára csak globális válasz lehet eredményes.

A TECHNOLÓGIAI KIHÍVÁS

- ✘ Az info- és a biotechnológia összekapcsolódása beláthatatlan forgatókönyvek tömegét nyithatja meg.
- ✘ A biotechnológia és az MI kombinációja olyan fizikai és mentális tulajdonságokat eredményezhet amelyek kitörnek az emberi faj jelenlegi formái közül.
- ✘ Ez minden tekintetben meghaladja a nacionalista perspektívát, globális, sőt kozmikus, meta nézőpontot igényel.
- ✘ A technológia befogadó képességünket meghaladó sebességgel és mértékben fejlődik.

PLUSZ EGY KIHÍVÁS

- ▶ A fenti problémák külön-külön is nagy kockázatot jelentenek az emberi civilizációra, de együttes kombinációi, hatásuk kölcsönösen erősítő és kiegészítő jellege miatt soha nem tapasztalt fenntarthatósági, biztonsági kihívást jelent.
- ▶ Mivel a problémakör globális, sőt metaglobális, és nem lehet deglobalizálni, a döntéshozó politikát kell globalizálni, nem lehet leragadni a nemzeti politikánál.

VÁLASZOK A KIHÍVÁSOKRA

- A tudomány, mint termék, tudásipar.
- Modern menedzsment módszerek
- Kríziskommunikáció, lakosság felkészítés.

A TUDÁS

- A „Vélekedés”, sem objektíven, se szubjektíven nem elégséges az igazsághoz; Remény, hogy megleljük az igazságot;
- A „Hit”, szubjektíven elégséges, objektíven elégtelen az igazság tartásához;
- A „Tudás”, szubjektíven és objektíven is elégséges az igaznak tartásához;
- A „Tudás és a művészet” , a tudás eszköze a fogalom, a művészeté a szemlélet.

JOG – JOGTUDOMÁNY, KÖZIGAZGATÁS, KÖZIGAZGATÁS TUDOMÁNY

- Jog - tévedhetetlen, megmásíthatatlan;
Tudomány – falszifikáció, a cáfolat is lehet értelmes;
- Jog – egyenlő mércével mérni;
Tudomány – nem értelmezhető;
- Jog – a létfontosságú nem lehet lényegtelen;
Tudomány – maga dönti el, hanyagolhat;
- Jog – nem tudom tilalma, illetékesség;
Tudomány – fenntartja a jogot a tévedésre;
- Jog – méltányosság;
Tudomány – modellez, egyszerűsít, hamisít;

JOG – JOGTUDOMÁNY, KÖZIGAZGATÁS, KÖZIGAZGATÁS TUDOMÁNY

- Jog - saját nyelvezetet használ, emberi igazságérzet, józan paraszti ész;
Tudomány – más jelrendszer, semmi sem magától értendő;
- Jog – ártatlanság vélelme;
Tudomány – lételeme a kétkedés;
- Jog – szubjektív, gyakorlati;
Tudomány – objektív független, elméleti;
- Jog – Érdekorientált, érték centrikus, érdekérvényesítő;
Tudomány – érdektelen, tény centrikus;
- Jog – elvárja a jogkövetést;
Tudomány – nem várja a tudomány követést;

A TUDOMÁNYOS MÓDSZER

Thomas Kuhn (1922-1996); A tudományos forradalmak szerkezete, 1962. Paradigma – korszellem.

Olyan általánosan elismert tudományos eredmény, tudományos gondolkodás, vélekedés, érték, módszer, amely egy adott időszakban a tudományos kutatók közössége által elfogadott és problémamegoldásaik modelljeként szolgál.

A tudományterületek időszakosan paradigmaváltáson mennek keresztül, nem lineáris és folyamatos úton haladnak előre. A paradigmaváltással új megközelítéseket nyitnak.

A tudományos igazság fogalma adott időpontban nem hozható létre kizárólag objektív kritériumokkal, mert azt a tudományos közösség konszenzusa határozza meg.

ANYTHING GOES

Paul Karl Feyerabend (1924-1994): A módszer ellen
1975.

Tudományos filozófiája szerint a tudománynak sem mint kategóriának, sem mint időben létező dolognak, nincs egységes struktúrája, sem állandónak tekinthető normái.

A tudomány semmiben sem különbözik metodikailag bármely más diszciplínától.

Bármí megteszi

A MENEDZSMENT FOGALMA

Menedzsment-igazgatás, szervezés, vezetés;

Business administration-public administration;

Igazgatástudomány (Scientific menedzsment) azoknak az ismereteknek, tanoknak az összessége, amelyek az igazgatást érintik.

Menedzsment az a tevékenység, amelyet egy vagy több személy végez a szervezet tevékenységeinek összehangolása, vagy koordinálása céljából.

KÖZMENEDZSMENT

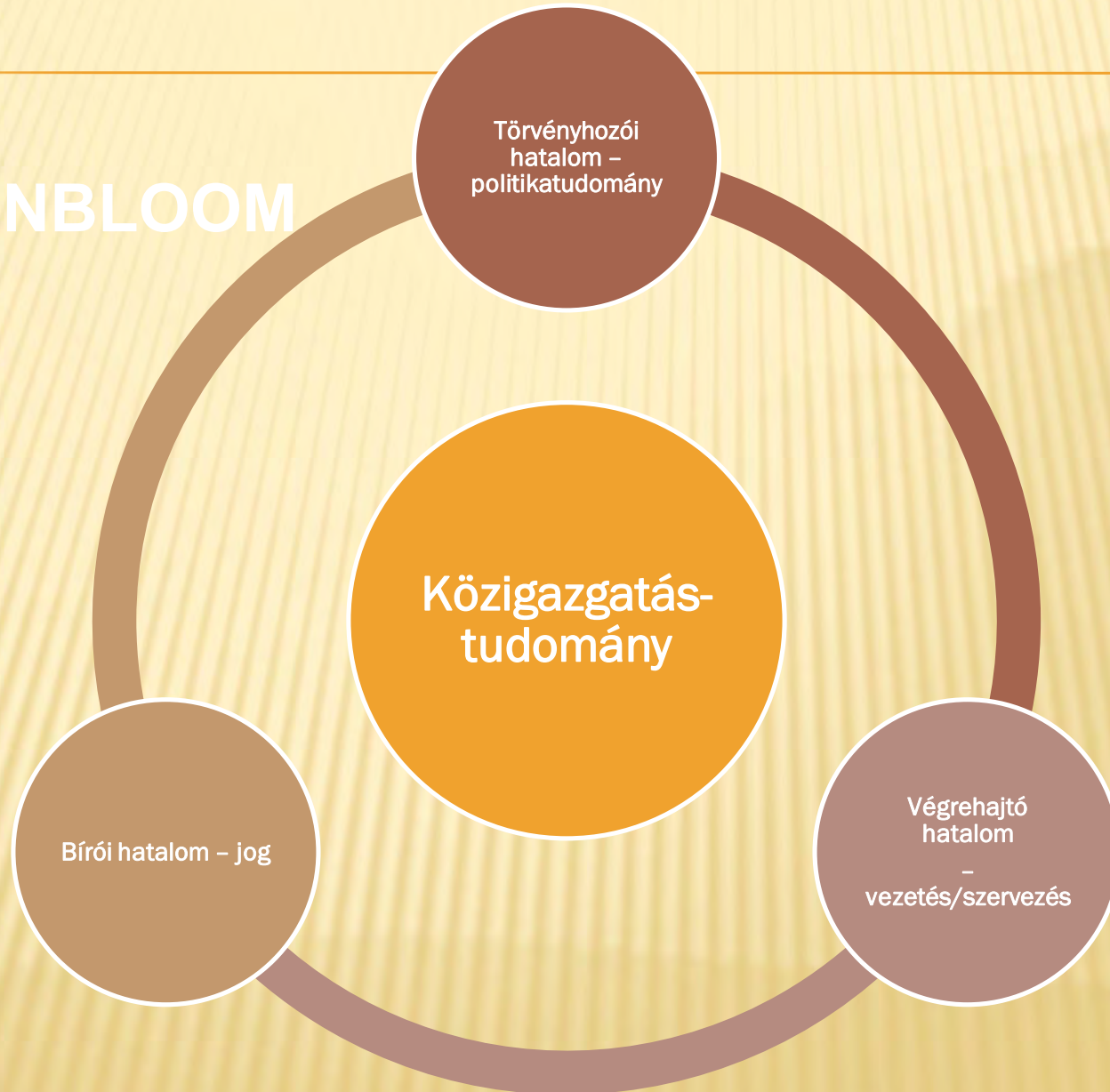
- ▶ A társadalmilag közösen ellátott feladatok megszervezésére irányuló olyan tevékenység, amely a hagyományos bürokrácia-felfogásra épülve, azt átalakítva, kiegészítve céljai elérése érdekében felhasználja a környezethez, a változásokhoz való dinamikus alkalmazkodást biztosító menedzsmentszemléletet és –gyakorlatot.
- ▶ Területei:
 - ▶ - funkcionális szakterületek,
 - ▶ - szervezeti és működtetési menedzsment tevékenység (kommunikáció, változásmenedzsment, innováció, stratégiai tervezés stb)

HATALMI ÁGAK

A hatalmi ágak szétválasztása a hatalommal való visszaélés intézményesített gátja. Szerepe, hogy az egyes önállóan gyakorolható, azonos szintű, más-más döntéshozói tisztségek körét, jogkörét és felhatalmazását elkülönítse egymástól, és biztosítsa az egymástól független kiválasztásukat és megbízatásukat. Általában egy demokratikus alkotmányos alapelv szabályozza, mely szerint a törvényhozásnak (parlament, helyi önkormányzat), a közigazgatásnak, és az igazságszolgáltatásnak (alkotmánybíróság, a bírói szervek és az ügyészség) hatáskör tekintetében, intézményi és személyi vonatkozásban is el kell válnia egymástól.

CÉL- SZABÁLYOK-MÓDSZER

ROSENBLOOM

DEMOKRÁCIA FELFOGÁS

- ✘ Demokrácia – az emberek tudják, hogy mi a jó nekik.
- ✘ Kapitalista piacgazdaság - a vevőnek mindig igaza van.
- ✘ Liberalizmus – a szabadságra, az önálló gondolkodásra való nevelés a racionális.
- ✘ Megbomló egyensúly – infó- és biotechnológia ikerforradalma: a szavazók és a politikusok még fel sem fogták, nem hogy szabályozni tudnák. Mindez nem a politika hanem a tudósok és a mérnökök irányítják.

KATASZTRÓFAMENEDZSMENT

- A vezetéstudomány felöleli mindazt az ismeretet, tapasztalatot és tudást, amit az emberiség története során összegyűjtött arról, hogyan és miként kívánják az emberek, hogy irányítsák társadalmaikat, intézményeiket, szervezeteiket.
- A krízismenedzsment a vezetéstudományoknak az az ága, amelynek fókuszában a válságok állnak;
- Ez a szemlélet nem csak elfogadja, (tervezi, szervezi, irányítja, ellenőrzi) a változást, hanem megválasztja, irányt szab, befolyásolja, gyorsítja, vagy lassítja is;
- Mindennek alapja, hogy elfogadja a kockázatok aktív menedzselésének szükségességét;

A KRÍZIS-KATASZTRÓFA MENEDZSMENT TÁRGYA

- A k-k menedzsment olyan időben korlátozott problémaközpontú beavatkozás, amelynek feladata a krízis előrejelzése, azonosítása, megelőzési feladatai, kezelése, valamint megoldása;
- A hatékony k-k menedzsment helyreállítja az egyensúlyt, csökkenti az okozott traumát, elősegíti a rehabilitációt;
- A k-k menedzsment azt vizsgálja, hogyan viselkednek, viszonyulnak a vezetők a kockázatokhoz, konfliktusokhoz és az ezzel összefüggő feladatokhoz;

A KRÍZISMENEDZSMENT, MINT VEZETÉSTUDOMÁNYI IRÁNYZAT

- Vizsgálja az adott szervezet jellemző kockázatainak, veszélyeinek, potenciális és bekövetkező extrémításainak elemeiből összeálló komplex, dinamikus rendszerét,
- Vizsgálja más, a krízisekre felkészült, vagy azzal sikeresen megbirkózott szervezeteket, vezetési megoldásait, módszereit;
- Nem áll meg a stabil folyamatok és rendszerek felállításánál és működtetésénél, hanem tervezi, szervezi, irányítja azokat a diszfunkciókat, problémákat illetve az általuk elindított történéseket, amelyek a szervezet fejlődésének, eredményességének gátjai, vagy előre vívői lehetnek.

ALAPELVEK

2011. Évi CXXVIII-as tv. 1. Általános szabályok
1 § (2) Minden állampolgárnak, illetve személynek joga van arra, hogy megismerje a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, elsajátítsa az irányadó védekezési szabályokat, továbbá joga és kötelessége, hogy közreműködjön a katasztrófavédelemben.

A KÖRNYEZETBIZTONSÁG ÉS A KATASZTRÓFAVÉDELEM HELYE, SZEREPE

- Közigazgatás
- Vállalkozói, gazdálkodói szféra
- Egyéni, magán szféra
- Karitatív szervek
- Politikai szféra – a politika képtelen kezelni a hosszú távú problémákat és a rövid távú megoldások hosszabb távon gyakran inkább súlyosbítják a bajt.

A TÉMAKÖR FOGALMI RENDSZERE

A fejlett tudományokban valamely fogalmat nem csak és sokszor nem elsősorban azért definiálunk, hogy meghatározzuk a jelentését, hiszen azzal gyakran intuíciók alapján többé-kevésbé tisztában vagyunk, hanem azért, hogy érvényes és kontraintuitív következtetéseket vonjunk le belőle. Valamely tudományos diszciplína formális szempontból nem más, mint az alapfogalmak és a definiált fogalmak, valamint az axiómák és tételek összessége.

KATASZTRÓFA, KATASZTRÓFAELMÉLET

A katasztrófaelmélet azokat a jelenségeket tanulmányozza és osztályozza, amelyek viselkedésében a körülmények kis megváltozása meglepően nagy változást vált ki. Olyan elmélet, amely a bekövetkezett változásokat nem természetes fejlődéssel, hanem valamely váratlan és gyökeres fordulattal magyarázza. A közigazgatásban gyakori, hogy nincs meg a tér – idő folytonossága, ezért alkalmas vizsgálatára a katasztrófaelmélet.

Fraktál – minden apró rész az egészet adja (Koch Görbe).

Extrémitás-torlódás, csomósodás.

Lépték független hatványtörvény.

Kritikus állapot és az emberi viselkedés (parkon átvezető ösvény)

KÁOSZELMÉLET

Olyan nem lineáris dinamikai rendszerekkel foglalkozik, amelyek viselkedése az őket meghatározó determinisztikus törvényszerűségek ellenére sem jelezhető hosszú időre előre.

Determinisztikus, meghatározottság, szükségszerűség elve, az események és jelenségek szükségszerű összefüggését és okozati meghatározottságát valló felfogás.

Káosz – érzékeny a legapróbb hatásokra.

Komplexitás, nem egyensúlyi rendszerek fizikája, az idő, mint paraméter, nagyszámú, de nem végtelen elemű.

A VESZÉLY ÉS A KOCKÁZAT

- Valamely veszélyes anyag természetes tulajdonsága, vagy olyan körülmény, amely káros hatással lehet az emberi egészségre, vagy a környezetre; Társ.tud: Olyan állapot amelyben a társadalom által elismer értékeket (anyagi, szellemi) sérelem fenyegeti.
- **A kockázat, mint antropológiai tényező, csak a tudattal rendelkező lény éli meg a kockázatot, amely szerves része életének és a szabadság azt jelenti, hogy ismeri lehetőségeit és élni tud vele.**
- Veszélyeztetettség szintje az adott települést érintő veszélyeztető hatások bekövetkezésének valószínűsége (gyakorisága) és következményei alapulvételével megállapítható érték;
- Kockázat egy adott területen adott időtartamon belül, vagy meghatározott körülmények között jelentkező egészség – illetve környezetkárosító hatás valószínűsége;
- Kockázat, relációnális fogalom, szubjektív-objektív-kollektív, szakspecifikus.

BIZTONSÁG

- Biztonság – latin securus (se – nélkül; cura - aggodalom, félelem; sine cura – gond nélkül);
 - A biztonság a tudatban jelenik meg, amelynek kiinduló eleme az életösztön; domináns a szubjektív elem, de létezik közösségi percepció is.
 - A félelem a védekező, elhárító jellegű reakciók tudatos formája, a biológiai életösztön társadalmasított változata;
 - Biztonságérzet (reális) olyan tudati állapot, amikor a fenyegetettséget felismerve képesek vagyunk szembenézni vele (megelőzni, védekezni, helyreállítani);
 - A biztonság olyan folyamat, amikor a várható eredményekre vonatkozó információk, tapasztalatok birtokában lehetőség van a veszélyhelyzet fenyegetettség megelőzésére, kezelésére, következményeinek elhárítására.
 - A biztonság fogalmának parttalansága.

VÉDELEM

- ✘ A biztonságosnak tekintett vagy érzet állapot megteremtése, fenntartása, fejlesztése.
- ✘ A biztonság mint érték- a társadalom működésének egyik feltétele – fenntartása viszont érdek.
- ✘ Védelempolitika, a védelmi szektorok felépítésével és működtetésével foglalkozik.

BIZTONSÁG

ETIKAI ÉS/VAGY LOGIKAI KÉRDÉS

A biztonság, mint jó – jó , ami érdek nélkül jó;

- erkölcsi jó – felelős etika, nem csak az elveinknek és szándékainkért vagyunk felelősek, hanem tetteink következményeiért;
- jogi felelősség, a társadalomra olyan veszély, mely ellen a közösségnek fel kell lépni;
- prudens magatartás, veszély elkerülése, a gyávaság és az óvatlanság közti állapot;
- gyönyörködtető jó
- hasznos jó

A BIZTONSÁG, MINT BIZALOM

Bizalom

biztonság

boldogság: várható élettartam

elégedettség

környezet

- II. János Pál, Teller Ede: ne féljünk, csak a butaságtól és a diktatúrától;
- Jobb élni egy lebomló diktatúrában, mint egy lebomló demokráciában.

A BIZTONSÁG, MINT SZOLGÁLTATÁS

Állami,
Önkormányzati,
Szolidaritás,
Piaci
Társadalmi rugalmasság.

BIZTONSÁG

A BIZTONSÁG FOGALMI VÁLTOZÁSAI

A biztonság, mint egyensúly,
tűrőképesség,
helyreállítási képesség,
hálózat.

A BIZTONSÁG, MINT EMBERI SZÜKSÉGLET

A SZÜKSÉGLETEK FOGALMI KÉSZLETEI

- ❖ Közgazdaságtan: a szükséglet anyagi javak és szolgáltatások iránti igény, vágy, amelyek hiánya cselekvést vált ki annak megszüntetésére;
- ❖ Jellegük szerint: anyagi és szellemi szükségletek;
- ❖ Alanyai szerint: egyéni és közösségi szükségletek;
- ❖ Kielégíthetőségük szerint: teljes, tényleges, lappangó szükségletek;
- ❖ Fontosságuk szerint: első, másod és harmadrendű.

SZÜKSÉGLET VS IGÉNY

- ▶ A szükséglet a cselekvés hajtóereje, motivációja.
- ▶ Boldogság:
- ▶ **Pszichológiai**, az elvárástól vágytól függ, nem az objektív körülményektől.
- ▶ **Biológiai**, testünk egyensúlyi érzete a kellemes és a fájdalmas, kellemetlen érzete között.
- ▶ A boldogság nem stabil, ráadásul manipulálható.
- ▶ Fontos, hogy nem a külső dolgokra reagálunk hanem azok által kiváltott testünkben jelentkező érzetekre.

FIZIOLÓGIAI SZÜKSÉGLETEK

- ▶ A legerősebb, legdominánsabb szükséglet;
- ▶ Ezek hiánya háttérbe szorítja a további szükségleteket;
- ▶ Kielégítése esetén lép fel a szükségletek további fokozata;
- ▶ Alapvetően meghatározza a személy világ-és jövőképét;

BIZTONSÁGI SZÜKSÉGLET

- ❖ Ez a tudati állapot elsősorban a személyre, családra, otthonra terjed ki;
- ❖ Ennek hiánya nem motivál a további szükségletekre;
- ❖ Fontos szerepe lehet a hitnek és a vallásnak;

SZERETET IRÁNTI SZÜKSÉGLET

- ✘ Az őszinte, bensőséges, gyengéd emberi kapcsolat iránti igény;
- ✘ A valahová való tartozás vágya;
- ✘ Törekvés a család, a barátok, a számára fontos személyek társaságára.

ÖNBECSÜLÉS, MEGÉRTÉS IRÁNTI VÁGY

- ▶ A feladatok teljesítéséből, a kompetencia érzéséből fakad;
- ▶ Meghatározó a környezet figyelme, elismerése;
- ▶ Erősen személyes jellegű, nincs szoros kapcsolat az egyéb szükségletekkel;

AZ ÖNMEGVALÓSÍTÁS IRÁNTI IGÉNY

- ✘ Kívánság arra, hogy állandóan jó és jobb eredményeket érjek el;
- ✘ Ismerje meg képességeit;
- ✘ Érjen el mindent, amire képessége van, de ne mások kárára;
- ✘ Szükséglet arra, hogy maradandót alkosson.

AZ ÖNMEGVALÓSÍTÓ SZEMÉLYEK LEGFŐBB JELLEMZŐI

- ▶ A valóságot gyakorlatiasan észlelik és jól tűrik a bizonytalanságot;
- ▶ Olyannak fogadják magukat és másokat, amilyenek;
- ▶ Spontán módon gondolkodnak és viselkednek;
- ▶ Természetesek és mesterkéetlenek;
- ▶ Inkább a problémákra, mint önmagukra összpontosítanak;
- ▶ Függetlenek és autonómok;
- ▶ Állandóan készek az események friss látásmódjára;
- ▶ Jó humorérzékük van, gondolatgazdag és nem ellenséges tartalmú;
- ▶ Kreatívak, találékonyságuk friss és a gyermekéhez hasonlít.

AZ ÖNMEGVALÓSÍTÓ SZEMÉLYEK LEGFŐBB JELLEMZŐI

- ▶ Törődnek az emberiség jólétével;
- ▶ Mélyen átélik az élet alapélményeit;
- ▶ Gyakran tapasztalják a természettel való egység élményét, az idő és a tér dimenzióit;
- ▶ A tevékenység folyamatát önmagáért is méltányolják;
- ▶ Erős és bensőséges kapcsolatokat alakítanak ki inkább kevés, mint sok emberrel;
- ▶ Objektív nézőpontból képesek az életre tekinteni,
- ▶ Belső függetlenségüket megőrzik,
- ▶ Bizakodva élnek egy jóhiszemű világban,

EGO

ECO

BIZTONSÁG

A BIZTONSÁG FOGALMI VÁLTOZÁSAI

A biztonság katonai dimenziói:

- Ókori görögök, a béke kivételes, a háború normális állapot;
- Az élet törvénye a növekedés, ami terjeszkedéssel jár, ismétlődés;
- A civilizáció, mint történelmi képződmény, vezető hatalom szerepe;
- Kétpólusú világrendszer, a győzelem fogalmának megváltozása, hidegháború;
- A világ már nem anyagi alapú, hanem tudás alapú.
- A logikai bomba nagyobb kockázat mint az atombomba.

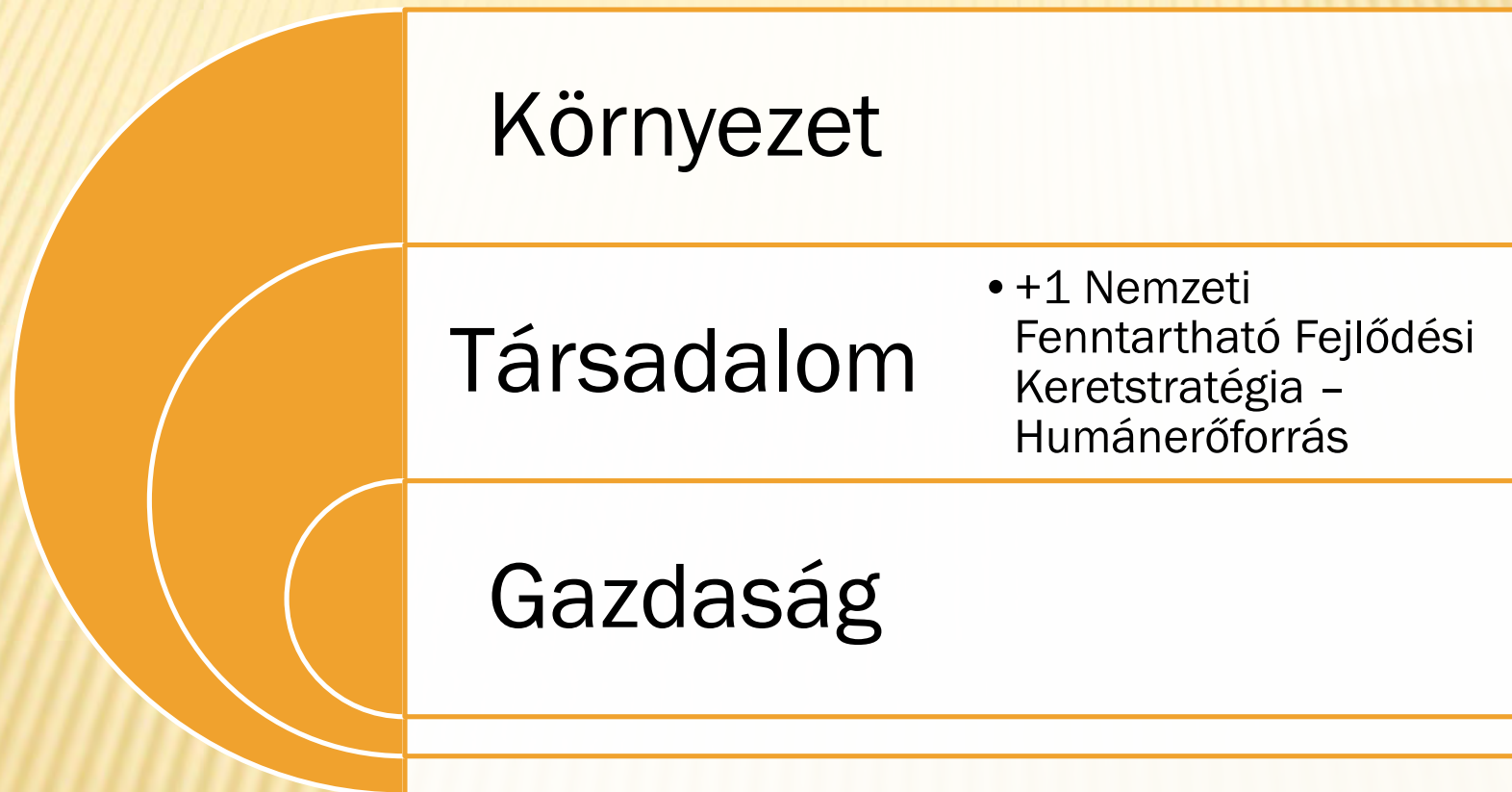
BIZTONSÁG

A BIZTONSÁG FOGALMI VÁLTOZÁSAI

A biztonság, mint értékválasztás, gazdasági kérdés, fenntarthatóság.

- A gazdaság, mint a fenntarthatóság lába;
- A fenntarthatóság közgazdasági összefüggései;
- Gyenge fenntarthatóság – a természeti és a mesterséges tőke egymással alapvetően helyettesíthető;
- Erős fenntarthatóság értelmében a természeti tőke a mesterséges tőkével nem, vagy csak kis mértékben helyettesíthető;
- Amit kibocsájtunk, az ne haladja meg a környezet befogadóképességét;
- Amit kitermelünk, az ne haladja meg a környezet újratermelő képességét;
- A nem megújuló erőforrások felhasználásának a mértéke ne haladja meg a helyettesítő megújuló erőforrásokat;

A FENNTARTHATÓSÁG- BIZTONSÁG 3+1 PILLÉRE (TRIPLE BOTTOM LINE)

INFRASTRUKTÚRA

- Olyan ember által létrehozott szabályozható, összetett hálózati sajátosságokkal rendelkező, eszköz-, feltétel-, vagy folyamatrendszer, amely működési mechanizmusán keresztül meghatározó befolyást gyakorol környezetére, különös tekintettel a társadalom, a gazdaság, a kormányzat és az egyén szükségleteinek kielégítésére.

KRITIKUS INFRASTRUKTÚRA FOGALMA- BIZTONSÁG

Kritikus infrastruktúrák alatt olyan, egymással összekapcsolódó, interaktív és egymástól kölcsönösen függésben lévő infrastruktúra elemek, létesítmények, szolgáltatások, rendszerek és folyamatok hálózatát értjük, amelyek az ország működése szempontjából létfontosságúak, és érdemi szerepük van egy társadalmilag elvárt minimális szintű jogbiztonság, közbiztonság, nemzetbiztonság, gazdasági működőképesség, közegészségügyi és környezeti állapot fenntartásában.

2080/2008(VI.30.) Korm.hat. A Kritikus infrastruktúra védelem nemzeti programjáról

2012. évi CLXVI. Törvény, a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről.

KRITIKUS INFRASTRUKTÚRA VÉDELME

A kritikus infrastruktúra problematikáját a tanulmányok többsége jogi, igazgatási, szervezési kérdésként kezeli.

Álláspontom szerint egyelőre nem tartunk itt, a kérdések döntő része nincs tudományosan tisztázva, nem értjük mélységében a rendszert.

KRITIKUS INFRASTRUKTÚRÁK AZONOSÍTÁSA

EU szektorok

- Energia
- Információs és kommunikációs technológiák
- Víz
- Élelmiszer
- Egészségügy
- Pénzügy
- Közbiztonság
- Polgári adminisztráció
- Szállítás
- Vegyipar, nukleáris ipar -
- Űr kutatás

Magyar szektorok

- Energia 3 alágazattal
- Infokom 9 alágazattal
- Víz 5 alágazattal
- Élelmiszer 2 alágazattal
- Egészségügy 5 alágazattal
- Pénzügy 2 alágazattal
- Ipar 7 alágazattal
- Jogrend - kormányzat 3 alágazattal

A KÖZIGAZGATÁS, MINT KRITIKUS INFRASTRUKTÚRA

- A közigazgatás a köz igazgatásának infrastruktúrája;
- A fenntartható közigazgatás a közigazgatás infrastruktúrájának védelme;
- A kritikus infrastruktúra – létfontosságú rendszerek;
- A fogalom: relációs fogalom, nem tulajdonsága a rendszernek; hálózati tulajdonságok; infrastruktúrák egymásra utaltsága, komplex rendszerek;
- Jogszabályi környezet: katasztrófaveszély, katasztrófa típus;

BIZTONSÁG- TERRORIZMUS

- ❑ Terror: latin, ijedtség, rémület;
- ❑ Terrorizmus: az erőszak alkalmazásának, vagy azzal való fenyegetettségének olyan stratégiája, melynek célja a félelemkeltés révén, meghatározott politikai, ideológiai, vallási célok kikényszerítése;
- ❑ Nincs elsődleges kapcsolat az erőszak áldozataival, kárvallottaival,
- ❑ Fontos szerepe van a médiának.

A TERRORIZMUS TIPUSAI

- + Egyéni
- + Illegális szervezetek terrorizmusa: politikai, ideológiai, etnikai, vallási, egyéni (pl. környezetvédelmi);
- + Államterrorizmus: az állam vezetésének belső vagy külső ellenfeleinek megrémisztése, meghátráltatása;
- + Asszimetria,
- + Internet.

A NATO ÉS A TERRORIZMUS

- ✘ 2002. Reykjavíki külügyminiszteri állásfoglalás: a Szövetség ott és akkor avatkozik be a biztonságért, ahol éppen szükséges;
- ✘ 2002. Prágai csúcstalálkozó a Terrorizmus Elleni Védelmi Katonai Konceptió;
 - ✘ Terrorizmus elhárító, védekező intézkedések;
 - ✘ Következménykezelés,;
 - ✘ Terrorizmus felszámoló, támadó intézkedése;
 - ✘ Nem katonai erőkkel való együttműködés.

BIZTONSÁG - MIGRÁCIÓ

- ✘ Menekült: menekültnek az olyan személyt kell tekinteni, akit a származási országban üldöztetésnek van kitéve faja, vallása, nemzetisége, politikai véleménye, vagy egy bizonyos társadalmi csoporthoz való tartozása miatt és saját állama védelmére nem számíthat, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem is veszi igénybe;
- ✘ Migráns: olyan személyekre vonatkozó gyűjtőfogalom, akik hosszabb – általában három hónapot meghaladó – tartózkodás céljával érkeznek külföldről egy adott országba. A menedékkérők és menekültek a migránsok egy speciális alcsoportját alkotják.

MODELLEK, ELMÉLETEK

- ▶ Makrogazdasági modell: a neoklasszikus közgazdaságtan elmélete szerint a nemzetközi migráció a munka globális keresletének és kínálatának alakulásával függ össze;
- ▶ Mikro gazdasági modell: az egyén alapvetően ésszerűen viselkedik és akkor dönt a migráció mellett, ha az hasznot hoz neki, vagyis a migráció annak szükségyszerű költségeit levonva is nyereséget hoz számára;
- ▶ Kapcsolat hálózati elmélet: egyéni szinten nagyobb valószínűséggel vállalkoznak migrációra azok, akik rendelkeznek kapcsolatokkal az adott célországban és közösségi szinten gyakoribb a migráció ott, ahol a közösségekből már sokan kivándoroltak, vagy rendelkeznek migrációs tapasztalattal;
- ▶ Intézmény elmélet: a fokozatosan bejáratódó migrációs csatornák és hálózatok egy idő után intézményesülnek, vállalkozások célpontjai lesznek és ezek a vállalkozások bekapcsolódnak a migráció szervezésébe.
- ▶ Agyelszívás: a hasznos tudással rendelkezők nagy számban vándorolnak ki, elsősorban a magasabb fizetésért, jobb előmeneteli lehetőségeért.

BIZTONSÁG

A BIZTONSÁG FOGALMI VÁLTOZÁSAI

A biztonság természeti dimenziói:

- A klímaváltozás okai;
- Fizikai hatások: extrém hőmérséklet, szél, csapadék és ezek kombinációi;
- Társadalmi és környezeti következmények: rövidtávú, hosszú távú;
- Feladatok: okok – kibocsájtás, életmód, fogyasztás, stb.
következmények - alkalmazkodás, védekezés

A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAI

Ok _____ természetes folyamat és/vagy emberi tevékenység

Következmények _____ extremitások (hőmérséklet, szél, csapadék és ezek kombinációi)

Hosszú távú hatások – nincs történelmi tapasztalat

Rövid távú, lokális hatások – hirtelen lezúduló csapadék, villámárvíz, ár- és belvíz, hőhullám, járványok, élelmiszerellátás, klímamigráció, tengerszint emelkedés, stb.

KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS BIZTONSÁG

A klímaváltozásnak ma két , jól elhatárolható feladata van:

- Az emberi tevékenység megváltoztatásával a káros kibocsátások és hatások csökkentése,
- A klímaváltozás nemkívánatos hatásaival szembeni védekezés, alkalmazkodási stratégiák kidolgozása és működtetése.

SZKEPTIKUSOK

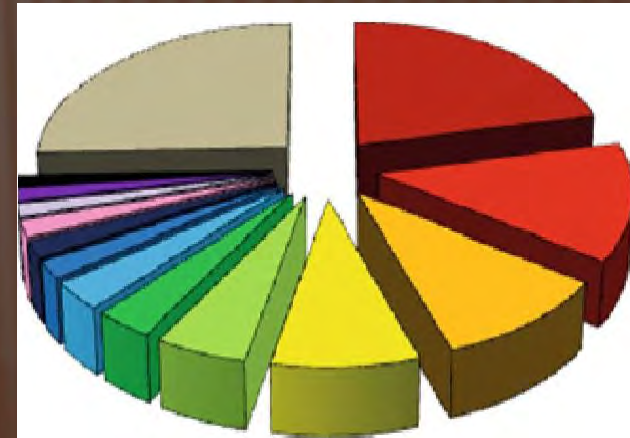
- A klíma mindig változik, kell-e, tudjuk-e, szabad-e egy bizonyos állapotban befagyasztani?
- Nem bizonyítottak a változás okai, emberi, a Föld ciklikussága, vagy mindkettő együttesen.
- A NÉS súlytalanná válása, Éghajlatvédelmi törvény megakadása, cselekvési programok hiánya, ellentmondások szakmai koncepciókkal, széndioxid kvóta anomáliái.

Az írott történelem legnagyobb vulkánkitörései

Vulkán, ország	kitörés éve	áldozatok száma
Tambora, Indonézia	1815	60.000
Krakatau, Indonézia	1883	36.417
Mont Peleé, Martinique	1902	28.000
Nevado del Ruiz, Kolumbia	1985	23.187
Unzen, Japán	1792	14.524
Grimsvötn, Izland	1783	9.350
Santa María, Guatemala	1902	8.700
Kilauea, Hawaii	1790	5.405
Kelut, Indonézia	1919	5.088
Tungurahua, Ecuador	1640	5.000
Galunggung, Indonézia	1822	4.011
Vezúv, Olaszország	1631	4.000
Santa María, Guatemala	1929	3.080

Major Volcanoes of Indonesia

(with eruptions since 1900 A. D.)

Topinka, USGS/CVO, 2001; basemap modified from: CIA map, 1997; volcanoes from: Simkin & Siebert, 1994

Eyjafjallajökull, 2010

Kr.u. 536-ban vette kezdetét az emberiség egyik legsötétebb, legnehezebb periódusa. Egy izlandi vulkánkitörésből származó porfelhő takarta el a Napot, szárazságot, ínséget és olyan gazdasági válságot okozva, amely több mint egy évszázadig tartott – mondta a Science-nek adott interjúban Michael McCormick, a Harvard egyetem kutatója.

536-ban a titokzatos por sötétségbe borította 18 hónapra Európát, a Közel-Keletet és Ázsia egy részét. A nyári hőmérséklet 1,5 – 2,5 fokra csökkent. A termés elpusztult, az emberek éheztek. Súlyosbította a helyzetet az öt évvel később kitört bubópestis-járvány, amely a népességnek legalább a felét ölte meg a kelet-római birodalomban.

A mai Olaszország és Svájc közötti Gnifetti-hágó jegét elemezve a kutatók kiderítették, hogy a felhőt egy izlandi vulkán kitörése okozta. Ezt követően további kitörések voltak 540-ben és 547-ben.

Európa gazdasági stagnálása csak 640 körül ért véget. A jégben talál ólom nyomok arra utalnak, hogy akkor kezdtek újra ezüstpénzeket verni.

ÉGHAJLAT-VÁLTOZÁSI KORMÁNYKÖZI TESTÜLET(IPCC)

Az IPCC 1988-ban megalakult szervezet, melyet az ENSZ Környezeti Programja és a Meteorológiai Világszervezet kezdeményezésére az ENSZ Közgyűlése határozatban fogadta el.

Célja, hogy értékelje és összefoglalja az emberi tevékenység által kiváltott klímaváltozással kapcsolatos kutatási eredményeket.

Saját kutatást nem végez, hanem referált tudományos publikációkat dolgoz fel és ezek tartalmát jelentéseiben foglalja össze.

AZ IPCC MUNKACSOPORTJAI

- Working Group I. Tudományos aspektusokat foglalja össze;
- Working Group II. sebezhetőség, a változás pozitív és negatív következményeinek, valamint az alkalmazkodás lehetőségeinek összefoglalása;
- Working Group III. kibocsájtás mérséklése, klímaváltozás megfékezésének lehetséges módszerei;
- Task Force az üvegházhatású gázok Nemzeti Leltári Programjáért felelős csoport.

AZ IPCC JELENTÉSEI

- 1999. második éghajlati világkonferencia, IPCC első jelentése;
- Bővíteni kell az ismereteket, pontosítani a prognózisokat;
- Káros hatások felmérése, mérséklésének lehetőségei;
- Az emberi tevékenység azonosítása, üvegházhatású kibocsátások mérséklése;

AZ IPCC JELENTÉSEI

- 1996. IPCC 2. jelentése,
- Bizonyítottan változik az éghajlat és a klíma;
- Növekszik az éves átlaghőmérséklet;
- Az évszakok eltolódnak;
- A gleccserek olvadása fokozódik;
- Az emberi tevékenység fontos szerepet játszik a folyamatokban;
- A negatív hatások a Föld déli féltekén lesz intenzívebb, de alapvetően nincsenek nyertesei a változásoknak.

AZ IPCC JELENTÉSEI

- 2001. IPCC 3. jelentése;
- Az észlelések növekvő tömege egy felmelegedő világról és a klimatikus rendszer más változásaival foglalkozó összesített képet mutat;
- A globális felszíni átlaghőmérséklet a XX. Század folyamán mintegy 0,6 celsius fokkal növekedett;
- Az elmúlt 4 évtized során növekedett a hőmérséklet az alsó 8 kilométeren;
- Csökkent a hóborítottság és a jéggel fedett terület kiterjedése;
- A globális átlagos tengerszint emelkedik, a világóceán hőtartalma növekvőben van;
- Más, még nem teljesen ismert jelentősnek tekinthető klímajelenségek is bekövetkezhetnek;
- A légköri üvegház gázok emberi tevékenységre visszavezethető kibocsátásának hatás a légkörre úgy folytatódik, hogy az várhatóan hatással van a klíma alakulására;
- A XIX. Század folyamán folytatódik a légkör összetételének változása az emberi befolyás következtében;
- Az antropogén klímaváltozás több évszázadon át fent fog maradni.

AZ IPCC JELENTÉSEI

- 2007. Az IPCC 4. jelentése;
- Felgyorsult az üvegházhatású gázok légköri koncentrációja, amely az emberi tevékenységnek tulajdonítható;
- Növekedett a fosszilis tüzelőanyag széndioxid kibocsájtása;
- Nagy biztonsággal állítható az emberi tevékenység, mint ok;
- Az óceánok hőmérséklete emelkedik, olvadnak a gleccserek és a sarkok;
- 100 éven belül 1990-hez képest 1,1 – 6,4 C fokos emelkedés várható;
- A földi átlagot meghaladóan emelkedik a szárazföldi hőmérséklet, helyi extrémításokkal;
- Növekednek és erősödnek a szélsőséges időjárási események;
- Sürgős megállapodásra van szükség, hogy 2020-ra a fejlett államok 30 %-kal csökkentsék a széndioxid kibocsájtást;
- Az EU célkitűzései: 20 %-kal csökkenteni a széndioxid kibocsájtást, 20 %-kal növelni a megújulóok használatát, 20 %-kal csökkenteni az energia intenzitást és 10 %-kal növelni a bio-üzemanyag arányát.

-

AZ IPCC JELENTÉSEI

- 2014. IPCC 5. jelentése;
- Az emberi tevékenység hatása az éghajlati rendszerre kétségtelen;
- Az átlagos globális felszíni hőmérsékletváltozás az évszázad végére valószínűleg meghaladja az 1,5 C-ot, míg további szenáriók esetében ennél magasabbat is;
- A melegedés továbbra is éves-évtizedes változékonyságot mutat és régióként eltérő mértékű lesz;
- A melegedés következtében a globális hidrológiai ciklusban a XXI. Században fellépő változások területenként eltérők lesznek, csapadékban szegény és csapadékos területek, valamint az évszakok közötti különbség fokozódik;
- A legutóbbi 2 évtizedben a grönlandi és antarktiszi jégmezők tömege csökkent és folytatódott a gleccserek zsugorodása. Nagy biztonsággal valószínűsíthető, hogy ez a folyamat tovább folytatódik;
- A jelentés utal arra, hogy a prognózisoknak nagyobb a bizonytalansága, mint eddig gondolták.

PÁRIZSI MEGÁLLAPODÁS

Négy alapelve:

- A célok összekapcsolódnak és oszthatatlanok, összekötik a fejlesztést, az emberi jogokat, a békét és a biztonságot;
- A célok egyetemesek, mindenhol és mindenkire érvényesek;
- A célok csak a társadalom egészének bevonásával valósíthatók meg;
- A célok megvalósításakor nem maradhat senki sem magára;

Megállapodás:

- A kibocsájtás 40 %-os csökkentése az 1990-hez képest;
- 27 % megújuló energia az energia mixben;
- 27 % energia hatékonyság;
- Támogatás 2020-ra 100 milliárd dollár a fejletlen országoknak;
- 2018 IPCC jelentés, 2023 felülvizsgálat, 2030 céldátum;
- **Szankció nincs**

DEFINICIÓ

JOGSZABÁLYOK ALAPJÁN

2011. évi CXXVIII.törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2. Értelmező rendelkezések

3. §.

234/2011.(XI.10.) Kormányrendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. Törvény végrehajtásáról

Általános rendelkezések

1.Értelmező rendelkezések

ALAPELVEK ÉS INDOKOK

Alapelvek

- Állami feladat, állami szerepvállalás növekedése;
- Koncentráció, önkormányzati szerep, hatáskör csökkentése;
- Egyszemélyi feladat és hatáskör, irányítási jogosítvány erősítése;
- Erők eszközök átcsoportosítási lehetőségei;
- A szabályozás módja, részletes és szigorodó szankciók;
- A szolgáltatás térítésmentes, néhány kivétellel;
- Együttműködési kötelezettség;
- Jelzési kötelezettség bővítése.

Indokok

- Növekedtek a katasztrófák száma;
- Összetettebbé és ellenőrizhetetlenebbé váltak a veszélyforrások;
- Egyszerre különböző fajtájú és szintű beavatkozások szükségesek.

KÖRNYEZETBIZTONSÁG FOGALMA

Környezetbiztonság a biztonságos környezetet fenyegető veszélyek abszolút hiánya, továbbá a veszélyeztető tényezők térben és időben meghatározható olyan alacsony energiaszintje, helyzete és egyéb paraméterei, amelyek még a visszafordíthatatlan állapot bekövetkezése előtt lehetőséget biztosítanak az adott kor társadalmi, gazdasági fejlettségének megfelelő eszközrendszerek hatékony alkalmazására, a kedvezőtlen folyamatok megállítása érdekében.

Rachel Carson (1907-1964) Néma tavasz – 1962.

Irodalmi formában kondítja meg a vészharangot.

A KATASZTRÓFA FOGALMA

Görög, jelentése: fordulat, pusztulás, megsemmisülés, csapás, megrázó, hirtelen esemény

Magyar Értelmező Kéziszótár: nagyarányú szerencsétlenség, sorscsapás

A KATASZTRÓFA FOGALMA

1974. Venezuelai Nemzetközi Konferencia:

katasztrófafogalom közé sorolják az elemi csapásokat, fegyveres konfliktusokat, ipari katasztrófákat, járványokat

1974. Genf:

a katasztrófa általános jellemzője, hogy az emberi életet és javakat, valamint az infrastruktúrákat váratlanul, vagy többé-kevésbé előre-jelezhetően, tömeges és komplex módon veszélyeztetik.

NSZK Biztonságpolitikai Szótár:

a biztonság olyan állapot, amelyben az egyéneket csoportokat és államokat veszélyek nem fenyegetik, illetve azoktól védettnek érzik magukat; vagyis amennyiben biztosak, hogy jövőjüket saját elképzeléseik szerint alakítják. Ha nem, az a katasztrófa.

A KATASZTRÓFA FOGALMA

1996. évi XXXVII. törvény a polgári védelemről:

a katasztrófa olyan történés, amely számos ember életét vagy egészségét, a lakosság jelentős dologi értékeit, alapvető ellátását, avagy a környezet veszélyezteteti vagy károsítja oly mértékben, hogy az elhárítására és leküzdésére hatóságok, intézmények és szervezetek együttműködése szükséges.

A KATASZTRÓFA FOGALMA

2011. évi CXXVIII.törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

2. Értelmező rendelkezések

3. §. 5. Katasztrófa

A veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot, vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi érdekeiket, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket oly módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt működési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt működését, illetve nemzetközi segítség igénybe vételét igényli.

A KATASZTRÓFA-FOGALOM ELEMZÉSE

A fogalom statikus és dinamikus elemei

- Veszélyeztető, károsító állapot, helyzet
- Meghaladja a normál időszakai védekezés lehetőségeit.
- Összehangolt együttműködést igényel.
- Különleges intézkedés bevezetése.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

Magyarország alaptörvénye: a különleges jogrend.

A rendkívüli állapotra és a szükségállapotra vonatkozó közös szabályok.

48. Cikk (1) az Országgyűlés:

a.) Hadiállapot kinyilvánítása, vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén kihirdeti a rendkívüli állapotot és Honvédelmi Tanácsot hoz létre;

b.) A törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet-és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveres, vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, vagy erőszakos cselekmények esetén szükségállapotot hirdet ki.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

A megelőző védelmi helyzet 51. cikk: az Országgyűlés külső fegyveres támadás, veszély esetén, vagy szövetségi kötelezettség teljesítése érdekében meghatározott időre kihirdeti a megelőző védelmi helyzetet és ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

Terrorveszély helyzet 51/A cikk: Az Országgyűlés a Kormány kezdeményezésére terrortámadás jelentős és közvetlen veszélye, vagy terrortámadás esetén meghatározott időre kihirdeti a terrorveszély helyzetet, ezzel egyidejűleg felhatalmazza a Kormányt sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedések bevezetésére.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

A váratlan támadás 52. cikk: A Kormány külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, Magyarország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készülségi erőkkel való oltalmazására, a törvényes rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében – szükség esetén a Köztársasági Elnök által jóváhagyott fegyveres védelmi terv szerint – a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig a támadással arányos és arra felkészített erőkkel azonnal intézkedni köteles.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

A veszélyhelyzet 53. cikk:

- (1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemcsapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.
- (2) A Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint - egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

-
- (3) A Kormány a (2) bekezdés szerinti rendelete 15 napig marad hatályba, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.
- (4) A Kormány rendelete a veszélyhelyzet megszűnésével hatályát veszti.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

Alkotmányos jogok

Emberi jogok, állampolgári jogok

Gazdasági rendszerhez kötődő jogok,

Politikai rendszerhez kötődő jogok

Egyéni jogok, kollektív jogok

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

A különleges jogrendre vonatkozó közös szabályok 54. cikk:

(1) Különleges jogrendben az alapvető jogok gyakorlása – a II. és III. cikkben, valamint a XXVIII. Cikk (2) – (6) bekezdésekben megállapított alapvető jogok kivételével – felfüggeszthető, vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

Szabadság és felelősség

II. cikk. Az emberi méltóság sérthetetlen, minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.

III. cikk.

- (1) Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak, vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani.
- (2) Tilos emberen tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulása nélkül orvosi, vagy tudományos kísérletet végezni.
- (3) Tilos az emberi fajnemesítést célzó gyakorlat, az emberi test és testrészek haszonszerzési célú felhasználása, valamint az emberi egyedmásolás.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

28. Cikk

- (2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.
- (3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.
- (4) Senki nem nyilvánítható bűnösnek és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely a az elkövetés idején a magyar jog, vagy – nemzetközi szerződés, illetve az EU jogi aktusa által meghatározott körben – más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.
- (5) A (4) bekezdés nem zárja ki valamely személy büntetőeljárás alá vonását és elítélését olyan cselekményért, amely elkövetése idején a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai szerint bűncselekmény volt.
- (6) A jogorvoslat törvényben meghatározott rendkívüli esetei kivételével, senki nem vonható büntetőeljárás alá és nem ítéltető el olyan bűncselekményért, amely miatt Magyarországon, vagy – nemzetközi szerződés, illetve EU jogi aktusa által meghatározott körben – más államban törvénynek megfelelően már jogerősen felmentették, vagy elítélték.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

Szabadság és felelősség I-XXXI. Cikk

Szakterületi kiemelések:

I. Cikk

- (1) Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az Állam elsőrendű kötelezettsége.
- (2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

XIII. cikk

- (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XX. Cikk

- (1) Mindenkinek joga van a testi és a lelki egészséghez.

XXI. Cikk.

- (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

KÜLÖNLEGES INTÉZKEDÉSEK, RENDKÍVÜLI JOGRENDEK

XXVII. Cikk

- (1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.

XXXI. Cikk

- (5) Magyarországi lakhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárok számára honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – polgári védelmi kötelezettség írható elő.
- (6) Honvédelmi és katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében - sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – mindenki gazdasági és anyagi szolgáltatás teljesítésére kötelezhető.

KATASZTRÓFA VESZÉLY

Kat. véd. Törvény 3. §.

9. pont: Katasztrófaveszély olyan folyamat, vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot.

10. pont: Katasztrófaveszélyes tevékenység olyan emberi cselekvés vagy mulasztás, amely katasztrófát, vagy annak közvetlen veszélyét idézheti elő.

11. pont: Kockázat egy adott területen, adott időtartamon belül, vagy meghatározott körülmények között jelentkező egészség illetve környezetkárosító hatás valószínűsége.

V. fejezet: A katasztrófa veszély és a veszélyhelyzet .19. A katasztrófa veszély

43.§. (1) A 3. §. 9. pontjában meghatározott katasztrófa veszély esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi vezetője, a katasztrófavédelmi feladatok ellátása keretében – a felelős miniszter által előzetesen jóváhagyott központi veszély elhárítási terv szerint – azonnal intézkedik az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelme, a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében.

KATASZTRÓFA-TÍPUSOK

- Eredet szerint:
 - természeti és civilizációs
- Ok-okozati
- Hely és kiterjedés szerint
- Hatáserősség és intenzitás szerint
- Tér-és időkoordináta szerint
- Egyéb csoportosítás
 - közjóléti, közrendi, nemzetközi, háborús veszélyhelyzet
 - mesterséges, természeti, szociológiai katasztrófa

KATASZTRÓFA VESZÉLY – KATASZTRÓFA TÍPUSOK

20. A veszélyhelyzet 44.§. A veszélyhelyzet az Alaptörvény 53. cikkében meghatározott olyan helyzet, amelyet különösen a következő események válhatnak ki:
- a.) Elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, különösen:
 - aa.) Árvízvédekezés során, ha az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelíti és további jelentős áradás várható, vagy elháríthatatlan jégtorlasz keletkezett, vagy töltés szakadás veszélye fenyeget,
 - ab.) Belvízvédekezés során, ha a belvíz lakott területeket, ipari területeket, fő közlekedési utakat, vasutakat veszélyeztet és a veszélyeztetés olyan mértékű, hogy a kár megelőzése, az újabb elöntések elhárítása meghaladja az erre rendelt szervezetek védekezési lehetőségeit,
 - ac.) Több napon keresztül tartó kiterjedő, folyamatos, intenzív, megmaradó hóesés vagy hófúvás,
 - ad.) Más szélsőséges időjárás következtében az emberek életét, anyagi javait a lakosság alapvető ellátását veszélyeztető helyzet következik be,
 - ae.) Földtani veszélyforrások: földrengés, földcsuszamlás, beszakadás, talajsüllyedés, partfal omlás.

KATASZTRÓFA VESZÉLY – KATASZTRÓFA TÍPUSOK

b.) Ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek, különösen:

ba.) A veszélyes anyagokkal és hulladékokkal történő tevékenység során a szabadba kerülő anyag az emberi életet, egészséget, továbbá a környezetet tömeges méretekben és súlyosan veszélyezteti,

bb.) Nem tervezett radioaktív kiszóródás és egyéb sugárterhelés, amely a biztonságot kedvezőtlenül befolyásolja és a lakosság nem tervezett sugárterhelését idézi elő. Távolság nukleáris létesítménytől: atomerőműtől, kutatóreaktortól.

- Közlekedési útvonalak és csomópontok: veszélyes árúk szállítása, jelentős forgalom.
- Egyéb, a SEVASO normatíva alá nem tartozó, katonai célból üzemeltetett veszélyes üzemek, létesítmények.

KATASZTRÓFA VESZÉLY – KATASZTRÓFA TÍPUSOK

c.) Egyéb eredetű veszélyek, különösen:

ca.) Tömeges megbetegedést okozó humánjárvány, vagy járványveszély, valamint állatjárvány,

cb.) Ivóvíz célú vízkivétellel érintett felszíni és felszín alatti vizek haváriaszerű szennyezése,

cc.) Bármely okból létrejövő olyan mértékű légszennyezettség, amely a külön jogszabályban meghatározott riasztási küszöbértéket meghaladja,

cd.) A kritikus infrastruktúrák olyan mértékű működési zavara, melynek következtében a lakosság alapvető ellátása több napon keresztül, vagy több megyét érintően akadályozott.

- A lakosság alapvető ellátását biztosító infrastruktúra sérülékenysége;

- A közlekedés sérülékenysége;

- A közigazgatás és a lakosság ellátását közvetve biztosító infrastruktúra sérülékenység.

A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉS IRÁNYÍTÁSA A KORMÁNY FELADATAI

- Megszervezi és irányítja az ország katasztrófák elleni védelmét;
- Összehangolja az irányítás és végrehajtás, a tervezés kormány szintű feladatait, a katasztrófák következményeinek felszámolására való felkészülés, megelőzés, végrehajtás és a helyreállítás tálcaközi koordinációját;
- A feladatai összehangolása érdekében kormányzati koordinációs szervet működtet;
- A Kormány a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerveként a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságát jelöli ki;

KORMÁNYZATI KOORDINÁCIÓ

1150/2012 (V.15.) kormányhatározat a KKB létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról

A Kormány javaslattevő, véleményező, tanácsadó szerve.

A KKB ÖSSZETÉTELE

- A KKB elnöke a belügyminiszter;
- A KKB elnökhelyettese az elnök által kijelölt tag;
- A KKB tagjai: HM, KIM, KM, NGM, NEM, NFM és VM által kijelölt állami vezető;
- A KKB ülésén állandó jelleggel tanácskozási joggal részt vesz:
BM OKF főigazgató, ORFK főkapitány, honvéd vezérkar főnöke,
KKB tudományos tanács elnöke, KKB NVK vezetője, KKB
adminisztratív feladatait ellátó szervezeti egység vezetője;
- A KKB ülésén meghívás alapján tanácskozási joggal az elnök
döntésének megfelelően részt vehet további állami vezető.

A KKB MUNKASZERVEI

- Tudományos munkaszerv a KKB tudományos tanácsa;
- Operatív munkaszerv a KKB Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központja;
- Védekezési munkabizottságok;

A KKB ÖSSZEHÍVÁSÁNAK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK RENDJE

- Évente legalább 2 alkalommal a KKB elnökének összehívása alapján;
- A KKB bármely tagjának kezdeményezésére rendkívüli ülés;
- A KKB adminisztratív feladatainak ellátásáról a BM OKF főigazgatója gondoskodik;
- A KKB üléseiről emlékeztető készül, melyet az ülést követő 5 munkanapon belül a bizottság tagjainak megküldik;
- Működésének részletes szabályait a KKB ügyrendje határozza meg.

A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSÉRT FELELŐS MINISZTER FELADATAI

- Felelős az irányítása alá tartozó hivatásos katasztrófavédelmi szerv működtetéséért;
- Elrendeli a polgári védelmi szervezetek részleges alkalmazását;
- Dönt a biztosított költségvetés felhasználásáról;
- Három évente jelentést készít az Országgyűlés számára;
- Gondoskodik a nemzetközi együttműködés koordinálásáról (NATO CEP, CEPC, EU);
- Felelős a kritikus infrastruktúra védelméért;

A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSÉRT FELELŐS MINISZTER FELADATAI

- Jóváhagyja a központi veszély elhárítási tervet;
- Irányítja a megyei, fővárosi védelmi bizottságok és elnökök feladatainak végrehajtását;
- Irányítja az állampolgárok és gazdálkodó szervezetek katasztrófavédelmi felkészítését, tájékoztatását, a lakosság riasztását;
- Meghatározza a műszaki, radiológiai, biológiai és vegyi védelmi irányelveket;
- A Kormány elé terjeszti a katasztrófavédelemmel kapcsolatos tudományos kutatási, műszaki fejlesztési, oktatási, képzési célokat és feladatokat;
- Végzi a kritikus infrastruktúra védelmével kapcsolatos feladatokat.

A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSBEN ÉRINTETT MINISZTER FELADATAI

- A katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásáról rendszeresen tájékoztatja a kormányzati koordinációs szerv elnökét;
- Figyelemmel kíséri szakterületén a katasztrófaveszélyt jelentő folyamatokat, megteszi a szükséges intézkedéseket, biztosítja a pénzügyi forrásokat a feladatok végrehajtásához;
- Gondoskodik az ágazati katasztrófavédelmi felkészítésről, ellenőrzi a megelőzési, felkészítési feladatok végrehajtását;
- Végzi az ágazati kockázatbecslési feladatokat, javaslatot tesz a biztonsági célkitűzésekhez, biztonságpolitikához.

A KATASZTRÓFAVÉDELEMBEN RÉSZTVEVŐ KÖZPONTI ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERV VEZETŐJÉNEK FELADATAI

- Felelős az ágazati feladatkörbe tartozó terület katasztrófavédelemmel kapcsolatos tervező, szervező, irányító tevékenységéért;
- Meghatározza saját és felügyelete alatt álló szervezetre vonatkozó, a normál működési rendtől eltérő szabályokat és az ehhez kapcsolódó feltételrendszert;
- Munkaidőn kívül az azonnali képességekhez három órán belül, a teljes képességekre hat órán belül alkalmasnak kell lenniük, munkaszüneti napon ezek öt, ill. nyolc órák;

A MEGYEI, FŐVÁROSI ÉS HELYI VÉDELMI BIZOTTSÁG FELADATAI

- A védelmi bizottság összehangolja a védekezésben közreműködők feladatainak ellátását, és az arra való felkészülést;
- Illetékességi területén irányítja és összehangolja a helyi védelmi bizottságok, főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke és a polgármesterek katasztrófavédelmi feladatait;
- Szervezi a települések közötti kölcsönös segélynyújtást, értesítést, riasztást és tájékoztatást;
- Felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló területi polgári védelmi szervezetek létrehozásáért.

A MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKE KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATAI

- Területfejlesztési feladatok során érvényesíti a katasztrófavédelmi szempontokat;
- Részt vesz a megyei katasztrófavédelmi megelőzési és felkészítési feladatok ellátásában;
- Közreműködik az ingatlan károk enyhítésében.

A HELYI VÉDELMI BIZOTTSÁG ELNÖKÉNEK VÉDEKEZÉSSSEL KAPCSOLATOS FELADATAI

- Működése területén irányítja a védekezésben résztvevő szervek, szervezetek tevékenységét;
- Meghatározza a védekezés helyi feladatait, elrendeli a polgárvédelmi erők bevonását;
- Koordinálja a polgármesterek tevékenységét;
- Gondoskodik a helyreállítás megvalósításáról;
- Intézkedik az alapvető ellátás biztosításáról;
- Meghatározza a közigazgatási szervek helyreállításával kapcsolatos feladatait;
- Vezetési pontot tart fenn, eleget tesz jelentési kötelezettségeinek;

A POLGÁRMESTER FELADATAI

- Illetékességi területén irányítja és szervezi a felkészülés és a védekezés feladatait;
- Felelős a veszély elhárítási terv elkészítéséért;
- Gyakorolja az elsőfokú polgári védelmi hatósági jogkört;
- Gondoskodik a katasztrófa veszélyről szóló tájékoztatásról;
- Biztosítja a lakosság riasztását;
- Kijelöli a közbiztonsági referenset;
- Irányítja a helyi katasztrófavédelmi tevékenységet;
- Átmeneti jelleggel elrendelheti az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges intézkedéseket;
- Polgár védelmi szolgálatot rendelhet el;
- Szervezi és irányítja a lakosság védelmét, kitelepítését, kimenekítését, befogadását és visszatelepítését;
- Közreműködik a segélyek elosztásában.

A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSBEN KÖZREMŰKÖDŐ ÖNKÉNTES SZERVEZETEK FELADATAI

- Az önkéntes segítséget nyújt személyek társadalmi és karitatív szervezetek részt vehetnek a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladatok ellátásában;
- Társadalmi és karitatív szervezetek a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel kötött megállapodás alapján, személyek a végrehajtásért felelős személy irányításával vehetnek részt;
- Védekezési feladatokban csak minősített önkéntes mentőszervezetek vonhatók be, akik pályázati úton, vagy egyedi elbírálás alapján pénzbeli és egyéb juttatásban részesülhetnek.

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

- A megyei és a fővárosi védelmi bizottság elnöke, a polgármester katasztrófavédelmi feladatai ellátása során államigazgatási jogkörben jár el;
- A főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke és a polgármester katasztrófavédelmi feladatait a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével látja el;
- Katasztrófavédelmi feladatokra kormánytisztviselő, köztisztviselő és közalkalmazott túlmunkára kötelezhető;
- Katasztrófavédelmi feladatok teljesítésekor baleset, vagy betegség esetén baleseti ellátás jár.

GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK VEZETŐINEK FELADATAI

- Hatósági határozat alapján települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetet hoz létre, gondoskodik annak működtetéséről;
- Szervezi és irányítja az alkalmazottak katasztrófavédelmi felkészítését;
- Gondoskodik a nélkülözhetetlen anyagi javak, műszaki technikai, radiológiai, biológiai és vegyi megelőző védelemről;
- Működési területén kívül közreműködik katasztrófavédelemben;
- Gondoskodik az alkalmazottak védelméről, védőlétesítménnyel, védőruházattal;
- Jóváhagyja a gazdálkodó szervezet veszély elhárítási tervét;

HIVATÁSOS KATASZTRÓFAVÉDELMI SZERVEK

A katasztrófavédelem megvalósításában részt vevő hivatásos katasztrófavédelmi szerv:

- országos illetékességgel működő központi szerv;
- megyei, fővárosi illetékességgel működő területi szerv;
- helyi szervek a katasztrófavédelmi kirendeltségek és a hivatásos tűzoltóságok.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv államigazgatási feladatot is ellátó rendvédelmi szerv, amelynek tagjai hivatásos állományúak, közszolgálati tisztviselők, közalkalmazottak, munkavállalók és tisztjelöltek.

A KATASZTRÓFAVÉDELEM SZERVEZETI ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERE

2012. január 01.

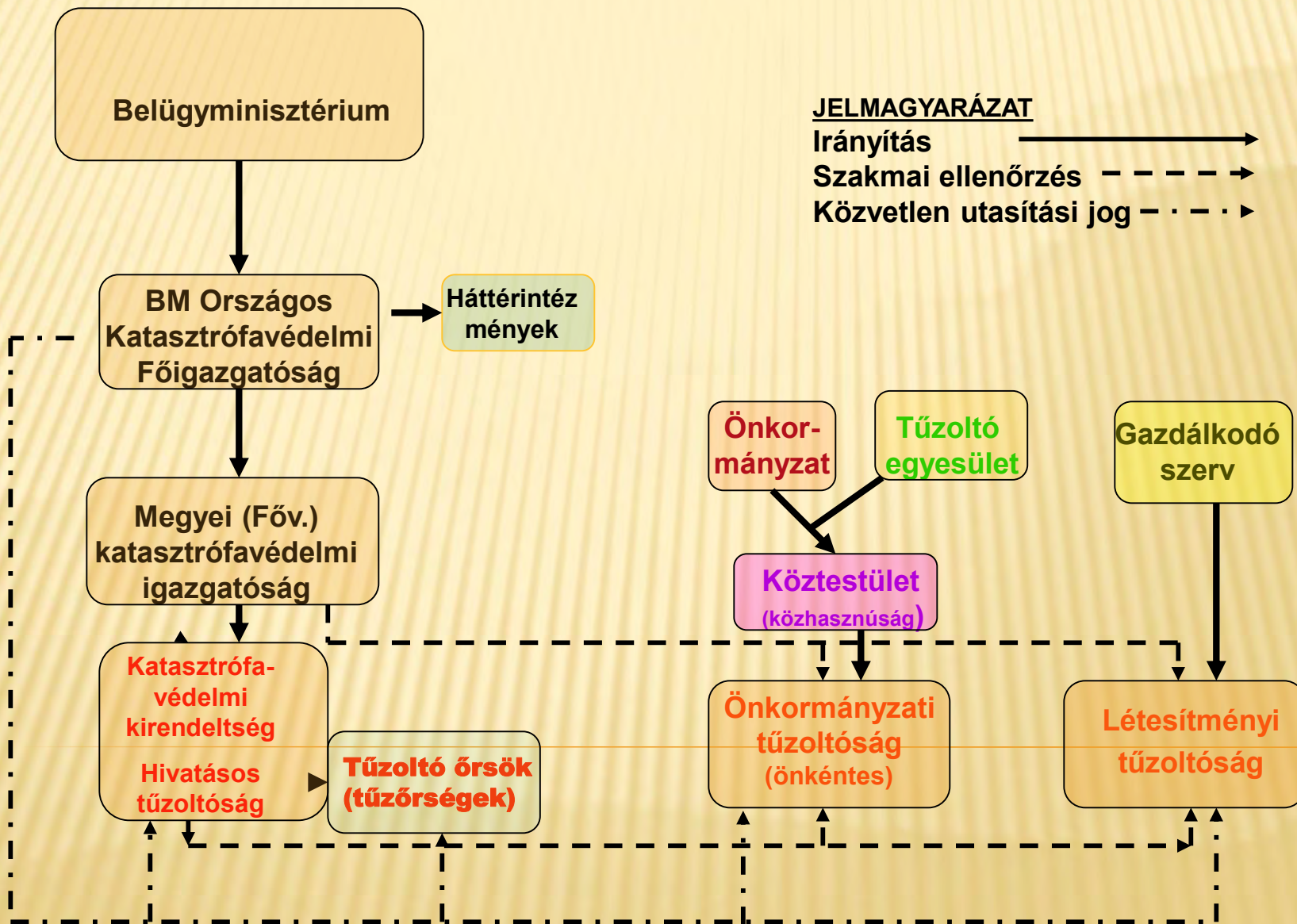

JELMAGYARÁZAT

Irányítás —————>

Szakmai ellenőrzés - - - - ->

Közvetlen utasítási jog - · - · ->

A KATASZTRÓFA VESZÉLY ÉS A VESZÉLYHELYZET

21. pont.: A Kormány rendkívüli intézkedési veszélyhelyzet esetén.

22.pont.: A veszélyhelyzetre vonatkozó sajátos irányítási szabályok.

23. pont.: Veszélyhelyzetben a Kormány rendeletével bevezethető rendkívüli szabályok.

24.pont.: Veszélyhelyzetben a Kormány rendeleti felhatalmazása alapján alkalmazható rendkívüli intézkedések.

21. A KORMÁNY RENDKÍVÜLI INTÉZKEDÉSEI VESZÉLYHELYZET ESETÉN

- A Kormány rendkívüli intézkedéseket vezethet be, rendeleti úton;
- Ezek műsorszórón is kihirdethetőek (akár nap, óra időpontokkal)

22. VESZÉLYHELYZETRE VONATKOZÓ SAJÁTOS IRÁNYÍTÁSI SZABÁLYOK

- Miniszteri biztos kinevezése;
- Miniszteri biztos feladat és hatásköre;
- A hivatásos kat.véd. Szerv vezetőjének irányítási hatásköre;
- Egyszemélyi vezetés korlátokkal;
- Önkéntesek bevonása.

23. VESZÉLYHELYZETBEN A KORMÁNY RENDELETÉVEL BEVEZETHETŐ RENDKÍVÜLI SZABÁLYOK

- Eltérés az államháztartási szabályoktól;
- Rendeleti szabályozás az államigazgatási feladatokra;
- Szerződéskötési kötelezettség szabályozása;
- Gazdálkodók állami felügyelet alá vonása;
- Kártalanítás.

24. VESZÉLYHELYZETBEN A KORMÁNY RENDELETI FELHATALMAZÁSA ALAPJÁN ALKALMAZHATÓ RENDKÍVÜLI INTÉZKEDÉSEK

- A közlekedés korlátozása, javító kapacitások felhasználása;
- Nyilvános helyen való tartózkodás, gyűlések, rendezvények korlátozása;
- Vagyontárgyak elszállítása;
- Ideiglenes polgári védelmi szolgálat ellátása;
- Járművek, műszaki eszközök igénybevétele;
- Ingatlan igénybevétele, elbontása.

MAGYARORSZÁG VESZÉLYEZTETETTSÉGE

234/2011.(XI.10.) Korm. Rendelet. A Katasztrófavédelmi Szabályzat. V. fejezet.

A települések katasztrófavédelmi besorolásának szabályai és a védelmi követelmények.

16.pont.: A Katasztrófavédelmi besorolási eljárás 21. §.

- (1) Az ország településeit az adott település vonatkozásában lefolytatott kockázatbecslési eljárás eredményeként katasztrófavédelmi osztályokba kell sorolni.
- (5) A besorolási osztályokra vonatkozó szabályokat és az egyes osztályokhoz tartozó elégséges védelmi szint- a riasztásra, a lakosság védelmi módszerekre, a felkészítésre, a védekezésre, az induló katasztrófavédelmi készletre az I-II-III-as osztályra vonatkozó- követelményeit a 2-es melléklet tartalmazza.

TELEPÜLÉSEK BESOROLÁSA

A besorolás kockázatbecslés alapján

- I. osztály:

- Atomerőmű 3 km-es, kutatóreaktor 1 km-es körzete;
- Seveso besorolású és külső védelmi tervre kötelezettek;
- 2-es melléklet szerinti I. osztály;
- Egymásra gyakorolt együttes hatású veszélyek elleni védelme érdekében.

- II. osztály:

- Atomerőmű 3-30 km-es körzete;
- Seveso besorolású és külső védelmi tervre nem kötelezettek;
- 2-es melléklet szerinti II. osztály;

- III. osztály:

- Seveso hatálya alá nem tartozó veszélyes anyagok környezetbe kerülése esetén;
- 2-es melléklet szerinti III.,. Osztály.

AZ EGYES KATASZTRÓFAVÉDELMI OSZTÁLYOK MEGHATÁROZÁSA A KOCKÁZATI MÁTRIX ÚTJÁN

A bekövetkezési gyakoriság besorolási elve, statisztikai és történeti adatok alapján: ritka, nem gyakori, gyakori, nagyon gyakori.

Veszélyeztető hatások szintje: nagyon súlyos, súlyos, nem súlyos, alacsony mértékű.

A BEKÖVETKEZÉSI GYAKORISÁG BESOROLÁSI ELVE STATISZTIKAI ÉS TÖRTÉNETI ADATOK ALAPJÁN

- Ritka: az elkövetkező néhány évben (tíz év) nem valószínű, hogy bekövetkezik;
- Nem gyakori: bekövetkezhet, de nem valószínű, hogy néhány (öt év) éven belül;
- Gyakori: valószínű, hogy bekövetkezik néhány (három) éven belül;
- Nagyon gyakori: nagyon valószínű, hogy bekövetkezik, egy éven belül minimum egy alkalommal, vagy többször.

A VESZÉLYEZTETŐ HATÁSOK SZINTJE

Nagyon súlyos: halálos áldozatokkal járó, vagy visszafordíthatatlan környezetkárosodást előidéző, illetve súlyos anyagi következményeket okozó esemény;

Súlyos: súlyos sérüléseket okozó, vagy visszafordítható környezetkárosodást előidéző, illetve anyagi károkkal is járó esemény;

Nem súlyos: enyhébb sérüléseket okozó, a környezetkárosodást nem előidéző, illetve nem jelentős anyagi károkkal járó esemény;

Alacsony mértékű: nem jár orvosi segítséget igénylő sérüléssel, illetve nincs anyagi következménye.

AZ EGYES KATASZTRÓFAVÉDELMI OSZTÁLYOK MEGHATÁROZÁSA KOCKÁZATI MÁTRIXOK ÚTJÁN

Hatás	Bekövetkezési gyakoriság			
	Ritka	Nem gyakori	Gyakori	Nagyon gyakori
Nagyon súlyos	II. osztály	II. osztály	I. osztály	I. osztály
Súlyos	III. osztály	II. osztály	II. osztály	I. osztály
Nem súlyos	III. osztály	III. osztály	II. osztály	II. osztály
Alacsony mér- tékű	III. osztály	III. osztály	III. osztály	III. osztály

	2013-től	2014-től	2015-től	2016-tól	2017-től
I. osztály	157 település	164 település	176 település	178 település	180 település
II. osztály	1 327 település	1 332 település	1 326 település	1 325 település	1 328 település
III. osztály	1 692 település	1 680 település	1 675 település	1 674 település	1669 település

VESZÉLYELHÁRÍTÁSI TERVEZÉS

A veszély elhárítási tervezés célja, hogy a Kat.Tv. 44.§-ában felsorolt természeti, civilizációs és egyéb eredetű veszélyekre a kockázatok azonosítása, elemzése és értelmezése alapján egységes okmányrendszerbe foglalja a katasztrófavédelmi feladatok és intézkedések rendjét, végrehajtását, az azt biztosító személyi, anyagi és technikai eszközök hozzárendelésével.

A veszély elhárítási tervezés szintjei: települési (polgármester), munkahelyi(gazdálkodási szerv), a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének összesített terve, területi (illetékes hivatásos kat.véd. Szerv helyi szerve), központi veszély elhárítási terv (hivatásos kat.véd. Szerv központi szervének vezetője).

Elégséges védelmi szint teljesítése a riasztás, a lakosság védelmi rendszere, a felkészítés, a védekezés, az induló katasztrófavédelmi készlet I-II-III. osztályra vonatkozólag.

ELÉGSÉGES VÉDELMI SZINT RIASZTÁS

- I. A lakosság központi riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatás feltételeinek biztosítása;
- II. A lakosság riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatás feltételeinek biztosítása;
- III. A lakosság riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatási tervezés feltételeinek biztosítása;

ELÉGSÉGES VÉDELMI SZINT LAKOSSÁGVÉDELMI MÓDSZEREK

- I. Becslés alapján elsősorban elzárkózás, indokolt esetben kitelepítés;
- II. Elsősorban elzárkózás;
- III. Kockázatbecslésben megállapítottaknak megfelelően.

ELÉGSÉGES VÉDELMI SZINT FELKÉSZÍTÉS

- I. - Évente aktív tájékoztatás;
 - A lakosság passzív tájékoztatása;
 - Riasztás felismerésére, mértékadó magatartási szabályok elsajátítására;
- II. - Három évente aktív tájékoztatás;
 - Ua., mint a I.-ben.
- III. – A lakosság passzív tájékoztatása.

ELÉGSÉGES VÉDELMI SZINT VÉDEKEZÉS, INDULÓ KATASZTRÓFAVÉDELMI KÉSZLET

- I. - Különleges felszerelések és szakértők bevonása;
- Polgári védelmi szakalegységek megalakítása;
- Karitatív és önkéntes szervek bevonása;
- Teljes induló katasztrófavédelmi készlet megléte.
- II. - Ua., mint a I.-ben.
- III. - Védekezéshez szükséges polgári védelmi szakalegységek megalakítása;
- Önkéntes, karitatív szervek bevonásának terezése;
- Induló katasztrófavédelmi készlet tervezése.

KATASZTRÓFAVÉDELMI FELADATOK

- A katasztrófavédelem nemzeti ügy, a védekezés egységes irányítása állami feladat.
- **Katasztrófavédelem:** A különböző katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatközlési és ellenőrzési tevékenységek összessége, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító hatások csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.
- A védekezést és a következmények felszámolását a katasztrófavédelemben részt vevők bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani;
- Megelőzés, védekezés, elhárítás, rehabilitáció.

MEGELŐZÉS

Minden olyan tevékenység, vagy előírás alkalmazása, amely a katasztrófát előidéző okokat megszünteti, vagy minimálisra csökkenti, a károsító hatás valószínűségét a lehető legkisebbre korlátozza.

MEGELŐZÉS MEGVALÓSULÁSA

- Műszaki, jogi, szervezési intézkedések, hogy ne következzen be a nem kívánt esemény vagy állapot
- Műszaki, jogi, szervezési intézkedések, hogy az állapot vagy esemény káros következményeit csökkentse
- Az eredményes védekezés, elhárítás feltételeinek biztosítása

A MEGELŐZÉS ALKALMAZOTT MÓDSZEREI

Létesítés időszakában — szakhatósági,
hatósági eljárások lefolytatása

Használat időszakában — szervezeti és
hatósági felügyelet

Folyamatosan — tervezés, felkészülés,
oktatás, továbbképzés

VÉDEKEZÉS, ELHÁRÍTÁS

A katasztrófa okával való foglalkozás

A katasztrófa következményeinek kezelése

LAKOSSÁGVÉDELEM

234/2011.(XI.10.) KORM.R.

A lakosság védelmének alapvető módszerei a helyi és a távolsági védelem.

- A helyi védelem az elzárkózás, a veszélyeztető hatás elleni védelemre alkalmas, illetve alkalmassá tett helyen.
- A távolsági védelem a lakosság veszélyeztetett területről történő kimenekítése, illetve kitelepítése, valamint befogadó helyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.

LAKOSSÁGVÉDELEM

Megelőzés, valamint katasztrófaveszély, illetve veszélyhelyzet során a veszélyeztető hatás és a várható következmények szempontjából – az ember élet védelmének elsőbbségével – alkalmazandó lakosságvédelmi módszer első helyen a helyi védelem.

A LAKOSSÁGVÉDELLEM MÓDSZEREI

A lakosságvédelmének módszerei a helyi (elzárkózás) és a távolsági (kimenekítés, kitelepítés, átmeneti befogadó helyen történő elhelyezés) védelem.

LAKOSSÁGI VÉDEKEZÉS

Az egyéni védőeszköz ellátás.

A kitelepítés, a befogadás és a visszatelepítés elrendelése.

A kitelepítés végrehajtása.

Kimenekítés.

A befogadás szabályai.

A befogadással kapcsolatos feladatok.

A visszatelepítés szabályai.

A közrend, közbiztonság fenntartása.

30. AZ EGYÉNI VÉDŐESZKÖZ-ELLÁTÁS

- Káros hatások elleni szükséges védőeszközt, atomerőmű 30 km-es körzetében jódprofilaxist is kell alkalmazni;
- Szükséges védőeszköz a kimenekítés, kitelepítés során alkalmazható, rövid idejű védelemre szolgáló egyéni védőeszköz;
- A beavatkozást végzők számára a védőeszközökről jogszabály rendelkezik.

31. A KITELEPÍTÉS, A BEFOGADÁS ÉS A VISSZATELEPÍTÉS ELRENDELÉSE

A kitelepítés és a befogadás elrendelésére jogosult:

- Veszélyhelyzetben, a Kormány felhatalmazása alapján: a polgármester, a hivatásos kat.véd. szerv területi szervének vezetője által kijelölt személy, megyei fővárosi bizottság elnöke.
- Halasztást nem tűrő esetben: a polgármester, a megyei fővárosi védelmi bizottság elnöke.

A visszatelepítés elrendelésére a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke jogosult.

A kitelepítés elrendelése írásban, kihirdetése a rendelkezésre álló lehetőségek alkalmazásával.

31. A KITELEPÍTÉS, A BEFOGADÁS ÉS A VISSZATELEPÍTÉS ELRENDELÉSE

A kitelepítési felhívás tartalmazza:

- A kijelölt gyülekezési helyet és időpontot;
- A kijelölt befogadó helyet;
- Saját járművel megoldott távozási lehetőséget és bejelentési kötelezettséget;
- Szállítási lehetőségeket, az elrendelt korlátozásokat;
- Szükséges okmányokat;
- Hátrahagyott javakkal kapcsolatos tennivalót;
- A várható kitelepítés időtartamát;
- Kitelepítéssel kapcsolatos további tájékoztatást adó szerv, személy megnevezését.

32. KITELEPÍTÉS VÉGREHAJTÁSA

A kitelepítés végrehajtásának szempontjai:

- A családi és közösségi életviszonyok ne szenvedjenek kárt;
- Figyelemmel a korra, nemre, vagy más tulajdonságokból fakadó igényekre;
- Az érintett lakosság adatainak nyilvántartásba vétele;
- Saját közlekedési eszköz használatának lehetővé tétele, kitelepülő által megválasztott helyre való távozás.

Megyei fővárosi védelmi bizottság elnökének feladata.

Polgármester feladata.

Hivatásos kat.véd. szerv területi szervének feladata.

33. KIMENEKÍTÉS

Amennyiben nincs mód kitelepítési feladatok végrehajtására, a lakosság védelmét kimenekítéssel kell biztosítani.

A kimenekítésre egyebekben a kitelepítés szabályai az irányadóak.

34. A BEFOGADÁS SZABÁLYAI

A befogadó hellyel szemben támasztott követelmények:

- Megfelelő távolság a veszélyeztetett területtől;
- Biztosítja a lakosság számára az alapvető ellátást;

Szükség esetén ki és belépés engedélyhez köthető.

A befogadás végrehajtásának szempontjai:

- Elsősorban befogadói intézményben, vagy személyek elhelyezésére szolgáló épületben, szükségtáborhelyen;
- Lehető legkisebb mértékben érintse az érintett lakosság életviszonyait;
- Családtagok lehetőleg ne kerüljenek elválasztásra.

35. A BEFOGADÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK

Megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke.

Helyi védelmi bizottság elnöke.

Polgármester.

A hivatásos kat.véd. szerv központi szerve.

A hivatásos kat.véd. szerv területi szerve.

36. A VISSZATELEPÍTÉS SZABÁLYAI

Szervezett formában kitelepítettek, szervezett formában való visszatelepítés;
Önállóan visszatelepülők regisztrálása.

A visszatelepülés feltételei:

- Egészségügyi helyzet normalizálása, járványveszély megszüntetése;
- Tájékoztatás a szükséges magatartási szabályokról;
- Közművek, közműszolgáltatások helyreállítása;
- Minimális lakhatási feltételek biztosítása;
- Alapellátás biztosítása;
- Ideiglenes fedél nélkül maradtak elhelyezése, ellátása;
- Életveszélyes épületek bontása;
- Közintézmények, iskolai oktatás újraindítása;
- Károk felmérése.

37. A KÖZREND, KÖZBIZTONSÁG FENNTARTÁSA

A terület, intézmények a visszamaradó anyagi és kulturális javak őrzése, védelme a rendőrség feladata, kivéve polgári szerv visszamaradó anyagi javak védelmét, polgári szerv vezetője biztosítja.

A rendőrség:

- Gondoskodik a kárterület lezárásáról, forgalomirányításról, és a tevékenységek rendőri biztosításáról;
- Lezárja a járhatatlan utakat, kijelöli az elkerülő útvonalakat;
- Gondoskodik a helyi rendfenntartásról;
- Ellátja a ki- és bejárás közbiztonsági ellenőrzését;
- Meghatározza a bejárési útvonalakat;
- Intézkedik a kitelepítést kimenekítést megtagadókkal szemben.

A LAKOSSÁG RIASZTÁSA

A lakosság riasztásának és tájékoztatásának módjai.

Bejelentések értékelése után és katasztrófa veszély esetében a felkészülés során, valamint veszélyhelyzet esetében, az emberi élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak mentése érdekében a rendelkezésre álló riasztó-, illetve tájékoztató rendszertől függően szöveges közléssel, illetve meghatározott sziréna jelekkel kell jelezni az esemény valószínű bekövetkezését, vagy annak elmúlását, illetve haladéktalanul közölni kell a lakossággal a követendő lakossági magatartásokat.

A LAKOSSÁG VESZÉLYHELYZETI TÁJÉKOZTATÁSA

A veszélyhelyzeti tájékoztatás tartalma különösen:

- a.) A katasztrófaveszély, a bekövetkezett esemény, a védekezés, az irányadó magatartási szabályok, a lakosságvédelmi intézkedések, az elrendelt korlátozások, valamint a további tájékoztatói lehetőségek,
- b.) Helyreállítási időszakban az elemi lakhatási feltételek megteremtése, külön döntés szerinti kárenyhítés lehetőségei, valamint a helyreállítás.

REHABILITÁCIÓ

Az eredeti vagy azt meghaladó élet- és munkafeltételek biztosítása

- Halaszthatatlan biztonsági intézkedések (áldozatok azonosítása, gondoskodás, stb.)
- Mentéssel összefüggő ideiglenes feladatok
- Alapvető életfeltételek biztosítása (ellátás, ideiglenes elhelyezés, közművek helyreállítása, mentesítés, fertőtlenítés, stb.)

A KATASZTRÓFA KÁROSÍTÓ HATÁSA ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETRE, VALAMINT A HELYREÁLLÍTÁSRA ÉS UJJÁ ÉPÍTÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A katasztrófa károsító hatása által érintett területre vonatkozó szabályok.

A helyreállításra és ujjá építésre vonatkozó szabályok.

Kárfelmérés.

Felhasznált pénzeszközök nyilvántartásának ellenőrzése, elszámolása.

60. A KATASZTRÓFA KÁROSÍTÓ HATÁSA ÁLTAL ÉRINTETT TERÜLETRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

- Helyszíni művelet irányító kijelölése (indokolt esetben utólagos jóváhagyással is);

A művelet irányító különösen:

- Kezdeményezi a jogszabályban meghatározott rendőri intézkedéseket;
- Engedélyezi a személyek, járművek, technikai eszközök ki- és belépését, illetve ott- tartózkodását a kárhelyen;
- Elrendeli egyéni védőeszköz használatát;
- A humanitárius tevékenységet végzők munkáját koordinálja;
- Engedélyezi a lezárt területre belépni a munkát végzőknek, anyagi javakkal rendelkező személyeket, a sajtó és médiaszolgáltatókat, tudományos kutatókat és az egyéb engedéllyel rendelkezőket. A ki- és belépőkről nyilvántartást vezet és gondoskodik a szükséges mentesítésről.

61. A HELYREÁLLÍTÁSRA ÉS ÚJJÁÉPÍTÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

Központi költségvetésből a Kormány esetileg határozza meg a helyreállítást és újjáépítést.

A támogatás fő céljai:

- Magántulajdonú lakóingatlanok, elemi lakhatási feltételek biztosítása;
- Közfeladatot ellátó ingatlanok folyamatos munkavégzésének biztosítása;

Egyedi károsultak támogatásával az Önkormányzat:

- Figyelembe veszi a szociális helyzetet és rászorultságot, önerőt, továbbá a helyi szociális ellátásokat szabályzó rendelkezéseket;
- Támogatás a biztosítással nem fedezett részre nyújtható;
- Műszaki és gazdaságossági okok miatt a támogatás új lakásépítésre, lakásvásárlásra is felhasználható;
- A támogatás magában foglalja a kivitelezés, vásárlás járulékos költségeit is;

61. A HELYREÁLLÍTÁSRA ÉS ÚJJÁÉPÍTÉSRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A támogatás megállapodás alapján folyósítható.

A megállapodásnak tartalmaznia kell:

- A kárenyhítés módját, mértékét;
- A támogatás összegét és folyósítás időpontját;
- Az ellenőrzési jogosultságok kikötését;
- A felhasználás célját és rendeltetésszerű használatának igazolását;
- Az elszámolási kötelezettséget, módot, határidőt;
- Jelzálogara, elidegenítésre, terhelésre vonatkozó rendelkezéseket,;
- Céltól eltérő felhasználás esetén a visszafizetési kötelezettséget;
- Biztosítási szerződési viszony, szerződéskötési kötelezettség vállalását;
- Lakásvásárlás, építés esetén az önkormányzat tulajdonszerzésének szabályait;
- Az elszámolásra vonatkozó szabályokat.

Nem engedélyezhető újjáépítés katasztrófa bekövetkezésének lehetősége esetén.

62. KÁRFELMÉRÉS

Kárfelmérést munkacsoport végzi, kisebbséget érintő településen a kisebbségi önkormányzat bevonásával. A munkacsoport megbízólevéllel rendelkezzen és felkészítést kapjon. Munkáját kárbejelentési adatlapon rögzíti.

Minden olyan kár felméréndő, amely összefüggött a katasztrófával.

Kárfelméréssel kapcsolatban jogorvoslatra egy alkalommal van lehetőség, amelyet megyei fővárosi védelmi bizottság elnöke 5 napon belül bírál el.

A kár, illetve helyreállítási költségek összesített adatait fel kell terjeszteni a felelős miniszternek.

A kárenyhítésről a Kormány dönt és meghatározza az egyes települések támogatási keretösszegét, amit a BM útján folyósít.

63. A FELHASZNÁLT PÉNZESZKÖZÖK NYILVÁNTARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE, ELSZÁMOLÁSA

A támogatott károsultakról, illetve a támogatási összegek részleteiről a jegyző vezet nyilvántartást és végzi az ezzel kapcsolatos feladatokat.

A SZABÁLYOZÁS ELŐZMÉNYEI

Alkotmány, nemzetközi egyezmények

Honvédelmi igazgatás

Közigazgatásra vonatkozó intézkedések

JOGSZABÁLYOK

A 2011. évi CXXVIII. Törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról.

A 234/2011.(XI.10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. Törvény végrehajtásáról.

219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet
a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről

IRODALOMJEGYZÉK

- ▶ Hatályos jogszabályok;
- ▶ Dr. Bukovics István: A katasztrófavédelem szervezetrendszere. Budapest: Dialóg Campus Kiadó, 2017
- ▶ Dr. Bukovics István: Katasztrófaigazgatás és tűzvédelem, Verlag Dashoffer Szakkiadó Kft. Budapest, 2012.
- ▶ Dr. Bukovics István: Katasztrófavédelmi igazgatás, Verlag Dashoffer Szakkiadó Kft. Budapest, 2008;
- ▶ Dr. Bukovics István: Felkészülés a klímaváltozásra: Környezet – kockázat – társadalom, katasztrófavédelem, Fire Press Kiadó, Budapest, 2008;
- ▶ Biztonság és hit, szerkesztő: Dr. Fáy Gyula, Wesley Jubileumi kötetek, Budapest, 2011.
- ▶ Dr. Csath Magdolna: Stratégiai változásmenedzsment, Aula Kiadó, Budapest, 2001.
- ▶ Dr. Csath Magdolna: Stratégiai tervezés és vezetés a XXI. Században, Nemzeti Tankönyv Kiadó, Budapest, 2004.

KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!